

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

DYSPEPSIA;

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GEORGII BAIRD, S.S.T.P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ PRÆFECTI;

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI Consensu,

Et Nobilissimæ FACULTATIS MEDICÆ Decreto;

Pro Gradu Doctoris,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS
RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

ERUDITORUM EXAMINI SUBJICIT

PIERCIUS M'KEOGH,

HIBERNUS,

SOCIET. REG. MED. EDIN.—NEC NON SOCIET. REG. PHYSIC. SOC.,

ET

SOC. MED. OLIM HIBERN. SOC. ORDIN.

*"Sir! all your endeavours are in vain. I feel that I shall surely die
of this complaint."*

CRICHTON on Mental Derangement, vol. I. p. 396.

Ad diem 12 Septembris, hora locoque solitis.

EDINBURGI:

EXCUDERAT GULIELMUS CREECH, ACADEMIÆ TYPOGRAPHUS.

1800.

6

JACOBO GREGORY, M. D.

MEDICINÆ PRACTICÆ, IN ACADEMIA EDINENSI,

PROFESSORI,

VIRO

INGENII ACUMINE,

MORUM INTEGRITATE,

AC

SCIENTIA OMNIGENA,

REVERA CONSPICUO,

HANC DISSERTATIONEM,

Summâ cum observantiâ,

D. D. COQUE

AUCTOR:

NECNON

NECNON

NICHOLAO ARCHER, M. D.

DE NENAGH,

IN COMITATU TIPPERARIENSI,

MEDICO PERITISSIMO PROSPERRIMOQUE,

VIRTUTE ET ERUDITIONE PARITER INSIGNI;

CUM OB CONSILIA ET PRÆCEPTA,

TUM OB AMICITIAM,

QUA ILLUM NUNQUAM NON DIGNATUS EST,

HOC OPUSCULUM,

GRATI ANIMI TESTIMONIUM,

SACRUM VULT

AUCTOR.

ERRATA.

Pag. 1. lin. 3. pro primarum lege primarium

— 3. — 12. — presertim — praesertim

— 22. — 1. — abducta, — obducta,

Alex^r Salor Esq.

*with best wishes from his
friend the
Author.*

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

DYSPEPSIA.

PIERCIO M'KEOGH, AUCTORE.

PROPTER nexum adeo mirabilem, qui ventriculum inter et universum corpus intercedit, primarum consensus organum meritò habetur. Et hoc non inepte factum. attentio vel levissima ad morbidas, quibus obijcitur corpus humanum mutationes, satis superque demonstrat.

Historia medicinae e temporibus etiam antiquissimis, innumera protulit documenta, quibus,

bus, commoda, ex attentione huic consensui habitâ, oriunda clare elucescant ; et sane, munere, quo fungitur ventriculus, bene perspecto, nemini mirum erit affectiones hujus organi varias, facile cum toto corpore communicari. Talem consensum, organum inter concoctioni cibi dicatum et reliquas corporis partes, suis, et his haud levis momenti usibus inservire, imprimis perspicuum est.

Morborum quibus patet ventriculus, alii, qui eum primario afficiunt, idiopathici ; dum alii, per consensum hoc organum inter et alias partes, oriundi, symptomati merito habentur ; de his non hic locus dicendi. Ex illis dyspepsiam, tam ob frequentiam, quam ob molestissima quæ nonnunquam inducit mala, argumentum hujusce opusculi selegi.

Hanc morbi definitionem tradidit CULLENUS jure cel. : “ Anorexia, nausea, vomitus, “ inflatio, ructus, ruminatio, cardialgia, ga-
“ strodynia,

“strodynia, pauciora saltem vel plura. ho-
“rum simul concurrentia, plerumque cum
“alvo adstricta, et sine alio vel ventriculi ip-
“sius, vel aliarum partium, morbo *.”

Dyspepsia omni temperamento, et sexui
communis existit.

Symptomata, nullo definito ordine sese
ostendunt. In diversis ægris serie admodum
varia semet invicem excipiunt; nec ullus ordo
excogitari potest, qui, præ aliis, praxi infer-
viat. Tantum revera natura causæ occasio-
nalis, habitu corporis, et presertim statu
mentis, afficiuntur symptomata, ut morbus,
proteo mutabilior, fixis legibus suos percur-
rere gradus omnino recuset.

Signa tamen, ut supra tradita, quantum li-
mites, quibus definitio circumscribi debet, fi-

A 2

nant,

* Vid. Cul. Synop. Nosol. Method. tom. II. cl. 1. ord. 1.
gen. 45.

nant, nihil cui objici potest, me judice habent.

Æger, imprimis, de sensu ponderis, et ventriculo moleste distento, conqueritur; dolor circa præcordia obtusus sentitur; ructus varii generis ingrati, nausea sæpe ad vomitum usque, fastidium cibi nunc accedunt; hoc symptoma si diutius persistet, alia mala haud levia inducit; et corpus, defectu nutrimenti, gradatim exhaustum, lenta denique macie conficitur. Est quando autem appetentia cibi præter modum intenditur, et æger, pro aspectu lugubri, depresso, qui sæpe hunc morbum comitatur, vultum hilarem, curis vacuum, male querelis congruentem, exhibet.

Aliquando appetitus depravatur, et desiderio rerum non esculentarum tenetur ægro-
tans.

Inflatio

Inflatio ventriculi molesta sæpe adest, quæ, flatu fursum erumpente, plerumque levatur; simul quoque, cum aëre extricato, cibus ipse, more ruminantium animalium, ad os surgit.

Doler acerbus, acutus, urens, præsertim in provectiore morbi stadio, circa regionem epigastricam, plerumque incommodum haud leve ægro faceffit; per intervalla redit, subitoque iterum decedit, et sæpe ita loco fixus est, ut partem, qua dolor infidet, digito accurate monstrare queat æger. Alvus fere adstricta manet, nunc autem solito liquidior fluit; lingua muco tenaci obducta; fitis urgens, præsertim auroram versus; cutis arida, frigus artuum inferiorum; oculi squalidi, hebescentes; vultus depressus, languidus; sæpissime se comites dyspepsiæ adjungunt.

Sæpe de vertigine, visus hebetudine, tinnitu aurium, dolore capitis, ut plurimum
transversim

transversim frontem lancinante, conqueritur æger.

Ex statu pulsus nihil certi cogi potest, nisi forsan ex eo medicus judicium aliquod ferre potest, an innumera quibus ægri credunt se obsideri mala, ficta sunt; et imaginationi malis semper inherenti, debeantur. In nullo alio morbo, nexus arctissimus quo mens, et corpus, sibi invicem junguntur, auxiliumque vicissim præbent, clarius sese ostendit.

De hoc commercio medicus et metaphysicus haud parvi nominis agens, sequentem protulit sententiam: "The mind and body
"are so intimately connected, and have such
"an influence upon one another, that the
"constitution of either, examined apart, can
"never be thoroughly understood*."

Dyspepsia

* Vide Gregory's Comparative View of the State and Faculties of Man with those of the Animal World.

Dyspepsia laborantes multa mala sæpe sibi fingunt, quæ revera non existunt; neque ullus datur morbus, quin eo plectuntur, si quæremoniis importunis ulla sit fides. Adeo enim mens labefactatur morbo, ut ægri, malis semper inhiantes, pessima quæque ominantes, et animos contra medicinam sæpe pertinaciter obfirmantes, tristitiæ se totos dent.

Malo ingravescente, somnus vel omnino effugit, vel quies parum recreans diris insomniis ægrum turbat. Signa morbo pedetentim in pejus ruente, quotidie graviora fiunt, corpus languet, motus etiam lenissimus exhaurit; tandem hydrops, præsertim artuum inferiorum, febris hæctica, diarrhœa, et alia prænuncia haud ambigua mortis superveniunt.

Terminationes autem hujus morbi supra traditæ, raro sese ostendunt; frequentius multo dyspepsia, modo medicina apte paratur, et æger preceptis obtemperet, in salutem

8 DISSERTATIO MEDICA,

tem cedit. Haud raro in longum tempus, etiam per annos integros, multum molestiæ gignens perstat.

Omnia signa jam memorata, ut cel. CULLENUS recte monuit, in eodem ægro raro, si unquam sese ostendunt; si plura eodem tempore appareant, dyspepsiam adesse optimo jure colligitur.

Antequam symptomatum molestiorum, quibus in decursu morbi plectitur ægrotans, rationem reddere aggrediar, non a re foret pauca, quæ, sana alimentorum concoctione, peraguntur, quam breviter perstrinxisse: omnia hîc perpendere, quæ de hac nobilissima functione jam detecta sunt, me a proposito toto cœlo defleceret. Cibus ore contritus, cum saliva probe commixtus, œsophago traditur, vi ejus muscolari ad ventriculum deferendus; ibi per aliquod tempus detinetur, actioni succi gastrici subjicitur, qui, vi solvente haud ambigua
pollens,

pollens, eum in massam mollem, fluidam, reducit; aliquantulum fermentationis quoque subesse, probabile est.

“Anorexia.” Quoniam appetentia cibi e statu succi gastrici pendet, hoc aliquo vitio peccante, anorexiam inde subsecuturam haud mirum erit; causæ præterea quotquot vim ventriculi muscularem infirmant, anorexiæ originem præbeant.

“Nausea, vomitus.” Hæc symptomata, gradu forsan solum discrepantia, e motu ventriculi et œsophagi inverso oriri videntur. Causæ, quibus excitari queant, etsi variæ admodum, ad duo capita haud inepte referuntur: scilicet, quæ in ventriculum directe agunt; et quæ alias partes primum afficiunt, ventriculumque, per consensum quem egregium habet, in mali consortium rapiunt.

Ut illæ effectus suos edant, intellectu nequa-

quam difficile est ; quomodo autem hæ ventriculum morbi participem faciant, enodari haud facile potest ; hoc tamen ad consensum quem ventriculus cum aliis partibus habet, referri solet.

“ Inflatio.” Si nobiscum reputemus quam apta sit massa e carne frugibusque conflata, saliva commista, calori corporis subiecta, humore diluta, aëri inter deglutiendum assumpto denique exposita, ut in fermentationem ruat, concoctionem cibi huic tribui nemini mirum erit ; nunc autem constat succum gastricum fermentationi omnino adversari, etsi ad talem proclivitatem superandam non semper valeat ; præsertim in dyspepsia ubi cibus ut plurimum diutius solito in ventriculo male affecto detinetur, succus gastricus vitio forsan peccans ad proclivitatem huiusmodi temperandam omnino impar existit.

“ Eructatio,” ex aëre fermentatione extricato, sursum erumpente, deducenda est.

“ Ruminatio :”

“Ruminatio:” Pars fluidior cibi aëre commista ad cardiam ascendens, eam irritat, ad motum inversum ciet, et ita huic symptomati originem forsan præbet.

“Cardialgia,” est dolor acutus, pungens, circa cardiam rodens; e materia acri, concoctione male sana genita, oriri videtur; vel ut alii volunt, succo gastrico acri factò, cardiam irritanti, releganda est. Et sane, quid obstat quo minus credamus cardiam in dyspepsia sensum magis acutum adipisci, quo fit ut stimuli, qui, persistente sanitate, nil mali concitarint, nunc haud parum molestiæ faceßant?

“Gastrodynia,” ut Hoffmannoⁿ visum est, e spasmo, vel ventriculi atonia pendet. Hocce symptoma sensu caloris nequaquam comitatur, fecus ac in cardialgia accidit. Spasmi (ut bene monuit clar. RUTHERFORD) sæpe non totum ventriculum corripiunt, sed in quibusdam tantum partibus eum

afficiunt; ubi cibus spasmō compressus, sursum pellitur*.

“Alvus adstricta.” Hæc torpori a ventriculo intestinis, propter nexum arctissimum quo hæ partes conjunguntur, communicato, referri potest; ad hoc quoque accedit quod in statu ventriculi dyspepsia inducto, cibi diutius solito in eo retinentur, quod ad hoc symptoma gignendum haud parum conferat.

“Diarrhœa,” etsi nequaquam semper in dyspepsia adest, aliquando autem infestat; e cibo remorâ acrimoniam sibi met nato, intestina subinde ad motum auctum ciente, forsan pendet.

Nunc symptomatum, quæ maxime attentionem merentur, ratione reddita, proxime agendum est, de

CAUSIS

* In Prælect. Clin. ann. 1800.

CAUSIS REMOTIS,

QUÆ sane

----- "Adeo sunt multa loquacem
"Delassare valent Fabium."

Omnes tamen haud inepte ad duo capita rediguntur: scilicet quæ in ventriculum recte agunt, et quæ eum per consensum afficiunt.

PRIORIS GENERIS SUNT:

1. Abusus sedantium, qualia sunt thea, coffea, liquores spirituosi, nicotiana, opium, acescentia.
2. Liquores justo calidiores nimis frequenter assumpti.
3. Cibi nimia ingurgitatio.
4. Vomitus frequens, vel arte concitatus, vel sponte suboriens.
5. Saliva copiosius exputa.

QUÆ

QUÆ AD POSTERIUS PERTINENT SUNT:

VITA sedentaria ; pathemata mentis ; studium nimis intensum ; venus immodica ; aer frigidus, humidus, corpori præsertim otio languenti, admotus.

In his causis enumerandis ordinem CULLENI, utpote optimum secutus sum, cui forsan nihil ullius momenti objici potest. An autem acescentia inter sedantia recte annumerentur necne, judicent peritiores.

Rationem reddere modi quo omnes hæ causæ labem ventriculo inferant, limites hujusmodi dissertationis longe excederet ; actio quarundam admodum obscura est ; pauca igitur de modo quo agunt dicenda sunt.

“ Thea ; coffea.” Experimenta Doctoris
Smith

Smith * fatis luculentèr probârunt infusum theæ fortio rem vi haud exigua sedante pollere. Dr Lettsomm † eandem opinionem confirmat. Effectus quoque, quos cel. CULLENUS narrat se ex usu theæ percepisse, haud ambigue demonstrant eam vi narcotica præditam esse. Hæc sunt verba : “ I have a stomach very sensible, which I have found to be hurt by “ tea, which I attributed to the warm water ; “ but having used some indigenous plants, I “ found no harm ensue ; and this I have repeated above fifty times ‡.” Videtur quoque theam vi quadam astringente pollere.

Quidam perhibent coffeam vim astringentem et antisepticam habere, dum alii contendunt eam effectus sedantes edere ; utcunque hæc se habeant, pauci negant, quin coffea immodice assumpta, ad dyspepsiam inducendam par sit.

Dum

* De Actione Musculari.

† Lettsomm's History of the Tea-plant.

‡ Vide Cullen's Materia Medica.

Dum hæc dotes theæ, et coffeæ facile forsan concedantur, effectus aque calidæ cum vis affatim assumptæ, non sane despiciendi sunt; vis solvens, infirmans, qua liquores nimis calidi pollent, notissima est.

“Liquores spirituos,” quorum abusus malis fere innumeris originem præbet, hæc optimo jure recensentur; hi corpus primum efficacissime stimulant, excitant, gratamque ægro hilaritatem conciliant, brevi duraturam, in contrarium omnino tandem destutam; debilitas quoque et languor insignis, stimulo prægresso pro rata parte respondentes, brevi superveniunt, eundemque stimulum iterum deponunt, auctis dosibus subinde repetendum; tandem

----- “The subtle draught

“Faster and sooner swells the vital tide,

“And, with more active poison than the floods”

“Of grosser crudity convey, pervades

“The far remote meanders of our frame.

“Ah! fly deceiver! branded o’er and o’er,

“Yet still believ’d! exulting o’er the wreck

“Of sober vows *!”

Opium

* Armstrong’s Art of Preserving Health.

Opium eandem vim ventriculum debilitandi, solvendi habere satis lucidè patet.

Hæ causæ, quæ alias partes primum afficiunt, vel in universum corpus agunt, debilitatem generalem inducunt, cujus ventriculus brevi fit particeps.

Ex supra dictis liceat affirmare atoniam fibrarum muscularium ventriculi, vel succi gastrici vitium, dyspepsiæ Causam Proximam habendam esse.

DIAGNOSIS. In dyspepsia admodum necessaria. Hysteria et Hypochondriasis ii existunt morbi, quibus confundi præsertim periclitatur.

Hysteria ut plurimum repente invadit, fæminis forsan propria est, globus adest, et magna urinæ limpidæ profusio paroxysmum plerumque præcedit, mens quoque alterno fletu et

rifu ludibrio est, quæ omnia in dyspepsia nunquam eveniunt.

Inter dyspepsiam et hypochondriam diagnofin stabilire multis in casibus perdifficile est; huic enim haud raro illius symptomata conjunguntur, et vice verſâ. CULLENUS autem opinatur hypochondriaci symptomata dyspeptica ſemper minus violenta eſſe, imo aliquando deeſſe, dum timiditas immodica, mœror, languor, mali ſuſpicio, ſemper pluſminusve adſunt; dyspepsiâ vero symptomata ei propria magis fatigare, dum timiditas, triſtitia, &c. aliquando deſunt, aliterque quam comites adventitii eſtimari non debent. Anne fides obſervationi auctorum, nempe: Dyspepsiam plerumque temperamentum ſanguineum, hypochondriam vero melancholicum adoriri, necne? judicent peritiores. Praxis hodierna tamen diſcrimen hocce parvi pendet, quoniam utriſque morbis ſanandis remedia fere ſemper eadem ſunt.

Quidam

Quidam chlorosin a dyspepsia secernere necessarium duxerunt; mensibus autem deficientibus prior clare innotescit.

Podagra atonica derepente impetum acerrimum facit; hoc igitur et prægressis ægri malis a dyspepsia dignoscenda est.

Quando signa dyspepsiæ schirro pylori superveniunt, dolor magis fixus, pungens urget, pressu, vel si in latus dextrum decumbat æger, ingravescit; ingesta quoque paucis post paustum horis sæpe rejiciuntur.

“PROGNOSIS” ætate ægri, vehementia et duratione symptomatum, causisque quibus inducuntur sedulo perpenfis, stabilienda est; quo junior ægotans, quo brevior duratio et leviora signa, eo facilius in salutem cedit morbus. Dyspepsia ipsa raro lethalis, aliis tamen, et quidem gravissimis morbis, hydropi, febri hæcticae, &c. haud raro originem præbet.

RATIO MEDENDI.

MEDENDI confilia ad tria apte referri possunt, nempe,

1. Causas remotas evitare.
2. Symptomata molesta quæ urgent levare.
3. Tonum ventriculi restituere.

Quod ad primum attinet; *causæ remotæ*, (qualescunque hæ fuerint, si agere persistent), *quam primum removendæ sunt*. Hoc utcunque simplex primo aspectu appareat, suis difficultatibus non semper caret.

Ægrum admonere de causis, quibus inducitur morbus, raro opus gratum aut facile est, quippe se, ut credit, sæpe impune his causis obtulit; obstat quoque vitæ genus parum idoneum,

neum, prava consuetudine confirmatum, obstant voluptates ipso sæpe morbo peiores. Hinc præceptis adeo ingratis obtemperare non facile adducuntur; pravæ igitur consuetudines non subito ex toto abrumpendæ sunt, sed gradatim imminuendæ, et hoc modo voluptates maxime dilectas tandem appetere definunt.

2. *Symptomata molesta levanda sunt*; non solum primæ origini mali, quando fieri potest, strenue occurrendum est, sed symptomata, quæ sæpe haud parum molestiæ faceffunt, sedulo mitiganda sunt, quorum sequentia maxime attentionem sibi vindicant.

“Anorexia, nausea, vomitus.” Hæc, ut alibi jam dictum est, varias agnoscunt causas; remedia igitur pro diversitate causarum varient oportet. Si, ut plerumque evenit, ex cibo crudo male concocto ventriculum gravante, irritante, procedant,

procedant, si lingua sit fordida, muco abducta, si fitis et dolor capitis urgeant, ad emetica leniora confugiendum est. Ipecacuanha, vel chamæmeli florum infusio quam optime his symptomatibus levandis inserviunt; quoniam autem vomitus nimis frequens inter causas dyspepsiæ remotas recte accenseatur, semper cavendum est ne vomitum nimis sæpe ciendo ventriculus magis adhuc infirmetur. Si quando vomitus graviter urgeat, haud facile compescendus, haustus salini effervescentes et enemata anodyna optatos sæpe præstant effectus; aliquando materiam acrem, stagnantem, deorsum purgare convenit; tunc rheum, vel aloes, adhibenda sunt. De forma qua optime assumi possunt, sæpe ambigitur; si forma solida, nil grati adjecto, assumantur nauseam excitent, brevi forsan iterum rejicienda. Remedia semper autem forma minime ingrata ægro propinanda sunt; mala autem, quæ e liquoribus spirituosiss, vel aromatibus nimis libere

libere adjectis, proveniunt, non contemnenda sunt.

Profeſſor olim in hac Academia digniſſimus ſerio filium admonuit ne liquores ſpirituoſos dyspeptiſis et præſertim ſexui molliori, concederet. Hi igitur dyspepſia laborantibus, ſi omnino, pauciſſime ſaltem permittendi ſunt.

Si quando naſea et vomitus ex exhalatione per cutem, defectu exercitationis ſuppreſſa, oriantur; hac reſtituta, illi ſummoveantur.

“Cardialgia.” Quoniam hanc affectionem moleſtam ex acido nimis abundante oriri ſupra poſuimus, ei igitur recte antacidiſis et abſorbentibus, ſcilicet, ammonia, creta, magnesia uſta, occurritur.

“Gastrodynia,” ſi e ſpaſmo pendeat; antiſpomodica præ omnibus conveniunt, et hæc
ſane :

fane : opium, æther, affafoetida, &c. remedia efficacissima merito habentur.

“Alvus adstricta.” E nexu admodum arcto, quo ventriculus et intestina conjunguntur, illo male affecto, si hæc in consensum rapiantur, causa in promptu est. Levatio hujus symptomatis, si ventriculus admodum lædatur, per clysmata emollientia molienda est; sin autem stomachus ferat, laxantia leniora, ut magnesia, rheum, separatim, vel conjuncta antiponenda sunt.

Alia symptomata non ita urgent, ut aliquid sibi proprium postulent.

“Inflatio” autem quæ sæpe moleste adest, carminativis et cardiacis, lenienda est; olea stillitia menthæ piperitidis, nucis moschatae, anisi, similiaque optime conveniunt. Prava autem consuetudo ad aliquid grate stimulans, propter levissimam molestiam, semper confugiendi, non
nimis

nimis reprobari potest. Hinc liquorum spirituo-
 rorum abusus perditissimus, quotidie ingra-
 vescens, tandem labem gravissimam ventriculo
 et toti corpori allaturus.

Hic obiter observandum est, remedia quæ
 adversus unum symptoma valent, aliis quoque
 sæpe efficaciter opitulari; hujus generis est
magnesia, quæ non solum acori fortiter op-
 pugnat, sed cum eo salem laxantem generat,
 alvumque compressam solvit. Eodem modo
 medicamenta ex *abe* non solum alvum laxant,
 sed etiam ventriculum roborant.

Si diarrhœa cum acore conjuncta sit, creta
 utrisque feliciter occurrit; salem astringentem
 cum acido ventriculi format, quo diarrhœa fe-
 liciter sæpe subvenitur.

Proximum consilium est *tonum ventriculi*
restituere.

Ad

Ad hoc etiam ab initio respiciendum est: et semper cavendum ne remedia ad signa levanda adhibita, huic obstant. Parum enim proficitur, si non causis, unde profluxerunt symptomata, sedulo occurratur. Remedia quæ huic consilio conveniunt, satis apte ad duo genera referuntur: scilicet ad ea quæ effectus suos in ventriculum directe exercent; et ea, quæ, totum corpus corroborando, tonum ei quoque impertiunt.

Ad primum genus pertinent roborantia et stimulantia. Quod ad roborantia attinet: hæc notari debet, ea, si nimis diu adhibita fuerint, effectus solitos non præstare, sed pro roborante, qua modice assumpta pollent, vim infirmitatem haud dubie ostendunt. An hoc vi narcoticæ, ut CULLENO persuasum est, tribuendum sit, an alii et adhuc prorsus ignotæ causæ referendum, statuere non meum est.

Inter roborantia, "amara," ut gentiana, columba, quassia, flores chamæmeli, optimo merito

merito habentur. Cinchona quoque huic usui quam optimè inservit. Aquæ ferratæ multum laudatæ fuerunt ; sed, Professore Chemiæ in hac alma Academia, in prælectionibus suis eximiis monente, propria quoque experientia suadente, adducor ut credam e ferro arte præparata haud minus valere, etiam in multis casibus meliores effectus præstare. Horum quoque, prout res postulet, vires intendi imminuive queant ; neque sane boni effectus, qui ex aquis mineralibus proveniunt, ferro, quod sæpe quantitate admodum parca continent, omnino tribuendi sunt ; juvet grata mentis occupatio, juvent quoque alacritas animi, jucundum vitæ genus, et spes meliorum, quæ itinera hujusmodi facientibus plerumque contingunt. Stimulantia varii generis in usum revocata fuerunt ; etsi tamen symptomata ad tempus mitigent, ad morbum radicitus tollendum parum accommodata existunt. Stimulus, quem corpori dant, fugax est, et si diutius usurpata fuerunt, pro robore debilitatem certissime

D 2 comparabunt.

comparabunt. Eminent quoque inter causas morbi remotas, quod fane usum eorum in dyspepsia plane prohibet.

E salibus neutris, si adfit torpor ventriculi et intestinorum, aliquid boni forsan sperandum est.

Ad remedia, quæ, universum corpus roborando, malo ventriculi occurrunt, tandem perventum est. Hujusmodi sunt exercitatio, frigus ritè adhibitum, regimen idoneum.

De his paulo fufius agere forsan non abs re foret; virtutes eximias quibus pollent nemo non facile agnoscet; non magis propter simplicitatem, quam vim, qua in morbis, præsertim chronicis, debellandis, prædita sunt, laudari merenter.

Quicumque fane innumera fere commoda, quæ, ex exercitio idoneo sub pleno jove, et e vitæ genere temperato, profluunt; quicumque
vim

vim quam menti, firmitatem quam corpori conciliant, expertus est, probe sentiet, quam strenue dyspepticis suadenda sint; neque minora commoda e vestitu idoneo saltem in hac regione mutabili, proveniunt.

Nil exercitatione præstantius est ad vires morbo fractas reficiendas: "Omnis exercitatio
" atque gestatio, sub pleno jove, et in aëre
" puro, et sicco, et frigidulo, fieri debet. Bo-
" nus enim aër ipse inter efficacissima roboran-
" tia remedia jure habetur*." Exercitatio præsertim laudatur, si exhalatio per cutem deficiat; sanguinis circuitum æqualiter per totum corpus promovet. In ambulatione, quia tunc artus inferiores maxime exercentur, sanguis per eas partes liberius movetur; et igitur præsertim utenda est cum artus torpescunt, vel frigescunt. Quando propter debilitatem ad gestationem confugiendum est (nam ambulatio si modo aeger ad eam valeat, semper anteponenda)

* Conspect. Med. Theor. tom. II. sect. 1117.

teponenda) equitatio præ gestatione in curru usurpari debet. In omni enim exercitatione, quo plures muscoli ad actionem cientur, eo meliores præstat effectus; et quod non levis momenti est, æger in equitatione liberius aëri objicitur: "Purus præterea aër corpus reficit atque refrigerat, vires fortasse multum labefactas confirmat, cibi appetitum et concoctionem juvat*." Huxhamus affirmat equitationem ad morbos viscerum abdominalium sanandos præstantissimum esse remedium †.

Quidam navigationem multum laudarunt, utpote dyspepticis optime accommodatam; aliis autem gestationis modis certe cedit; et igitur, fere semper iis posthabenda est. In exercitatione omnigena, hoc in animo semper tenendum est, eam maximo cum beneficio adhiberi, cum non solum corpus próbe exerceat, sed mentem

* Conspect. Med. Theor. tom. II. sect. 1038.

† Huxham, Opusc. de morbo Colico Damnoniorum, p. 35.

mentem quoque gratè detineat. Hinc venatùs et aucupii amor ægrum a solitis curis, quæ malum sæpe multum augeant, clam subducit. Commodi ex hoc oriundi exemplum protulit CULLENUS; sic enim habet: "In one instance, "a person who had found no relief from taking exercise in a chariot, was much benefited by being put into a single-horse chaise, "which required some attention from him to "guide it *." Hoc forsan fundamento, saltem ex parte, mutationis cœli, et aquarum medicinalium nititur virtus tantum jactata. Dum animus negotiis infixus morbum sæpe haud parum intendit, mala haud leviora e defidia et laboris lenis evitatione proveniunt; grate et leviter detinendus est animus, non otio languenti tradendus, ut cum Cancellario King, "Labor ipse voluptas," exclamet ægrotans:

"He chooses best, whose labour entertains

"His vacant fancy most; the toil you hate,

"Fatigues you soon, and scarce improves your limbs †."

Quod

* Cullen's Clinical Lectures, p. 81.

† Armstrong's Art of Preserving Health.

Quod ad diætam attinet levis esse debet, minime acescens, et concoctu facilis, parva quantitate singulis vicibus assumi debet; hoc modo, ne æger ventriculum nocivo onere gravet, melius præcavetur. Cibi leviores, ut caro agnina, vel vervecina vel juscula ex iis confecta, melius conveniunt; carnes quoque avium sæpe gratæ sunt, et tuto concedantur. Hæ simpliciter assæ vel elixæ, quam illecebris coquinariæ corruptæ potius concedendæ sunt; oleosa, fumis, sale, vel aromatibus condita semper deneganda sunt. Vegetabilia utpote ad fermentescendum procliviora et inflationem ventriculi sæpe cientia, parce omnino assumi debent.

Pro potu aqua omnibus aliis palmam facile præripit. Natura enim hic, ut in aliis sponte suggerit, quod humana industria superare frustra aggressa est. Plerumque autem aliquid meracius convenit; et aliquantulum vini tenuioris, vel etiam spiritus distillati, cum aqua
probe

probe dilutum, caute concedi possit. Lique-
res omnes fermentati evitandi sunt. Vestitus
dyspepticorum attentionem haud levem vindi-
cat. Talis esse debet, qui ad superficiem cor-
poris sanguinem libere promoveat, exhalatio-
nemque per cutem rite sustineat.

In hac regione mutabili præsidium sanitatis
in idoneis vestimentis sæpe positum est, ad ea
quæ calorem optime retinent, claro Rumford
viam monstrante, dirigimur. "Nulla (enim)
"res sanitati magis detrimentum affert, quam
"subita aeris, præsertim calidi in frigidum,
"et frigidi in calidum, mutatio*." Vesti-
menta lanea, præsertim indusium laneum, op-
timos sæpe edunt effectus; non solum humo-
rem e corpore exhalatum absorbet, sed calo-
rem fere equalem servat. Van Swietenii ob-
servatio huc quoque spectat. En verba! "Si
"nudum corpus tangant vestes laneæ, ab omni
"corporis motu frictionis species excitatur, quæ
E "infigniter

* Hoffmannus.

“infigniter prodest.” Quidam ufui lanei ad-
verfantur, propter malos effectus, quos, ex eo
æstate exuto, oriri credunt; forfan regula Boer-
haavii strictius folito observanda est, qua mo-
net, ut ad medium æstivum deponantur, proxi-
mo die iterum induendæ vestitus hiemales.
Rumford. cel. de hoc differens dixit: “It is
“a mistaken notion, that flannel is too warm
“a cloathing for summer. I have worn it in
“the hottest climates, and in all seasons of
“the year, and never found the least incon-
“venience from it. It is the warm-bath of a
“perspiration, confined by a linen shirt, wet
“with sweat, which renders the summer-heats
“of southern latitudes so insupportable, but
“flannel promotes and favours its evapora-
“tion*.”

Si aliquid boni e medicamentis sperandum
est, vitæ genus idoneum, intemperantiæ ne-
quaquam deditum, adjuvet oportet; sin
minus,

* Philof. Transf, vol. LXXVII.

minus, remedia etiam efficacissima parum valebunt: "Sensuality and intemperance subject men to diseases, pain, shame, deformity, filthiness, and anxiety; whereas, temperance is attended with ease of body, freedom of spirits, the capacity of being pleased with objects of pleasure, good opinion of others, perfection of faculties bodily and mental, long life, plenty *," &c.

"Tis to thy rules, O Temperance! we owe

"All pleasure which from health or strength can flow,

"Vigour of body, purity of mind,

"Unclouded reason, sentiment refin'd."

Pro remedio roborante balneum frigidum diu et merito laudatum fuit. Et sane dyspepticis, præsertim propter consensum superficiem corporis inter et ventriculum, remedium paratissimum jure habetur; mentem hilarem reddit, cutem laxat, tonum musculis, vigorem toti corpori conciliat.

* Priestley on Hartley's Theory, prop. xlv. p. 233.

K